

תורת הבטחון

פרשת בהעלתך

תמיד ביד ה'!

על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו כל ימי אשר ישכן הענן על המושכן יחנו. (ט, יח)

אמרו חז"ל (שם ל, א, ע"ג): "אין הסותר [בשבת] חייב אלא כשסותר ע"מ לבנות במקומו". והקשה רבה, שהרי את כל מלאכות שבת לומדים מהמשכן, ושם מלאכת סותר היתה ע"מ לבנות שלא במקומו? ותירץ עולא, שכיון שנאמר "על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו" (במדבר ט, כג), כסותר ע"מ לבנות במקומו דמי, ע"כ דברי הגמ'. והדברים טעונים ביאור, שהרי עדיין לא בנה את המשכן במקום שסתר, אלא במקום אחר, וצ"ב.

מקומם של כלל ישראל

ותירץ הגאון רבי חיים שמואלביץ זצוק"ל (שיטות מוסר, מאמר ג) שהכוונה היא כי מקומם של ישראל במדבר היה 'אצל הקב"ה', ולא נשתנה מקומם כאשר עברו ממקום למקום, אלא כביכול כתינוק הנישא בזרועות אמו, שגם כשהיא מהלכת ממקום למקום, מקומו של התינוק לעולם אחד הוא, בזרועות אמו". שאם ישאלו את התינוק היכן מקומו, יענה, בידים של אמי. ואפילו אם תשנה את מקומה ותלך ממקום למקום ברצף, עדיין יענה התינוק שהוא בזרועותיה. מקומו לא השתנה. כמו כן, כלל ישראל היו במקומו של הקב"ה, וכלפיהם לא נחשב שנשתנה מקומם. וממילא למדנו שמלאכת סותר היא "סותר ע"מ לבנות במקומו".

חיים בלי דאגה

העולה מדבריו הוא באמת יסוד גדול, דמי שחי כל רגע ממש עם הקב"ה, הרי הוא ממש כתינוק בזרועות אמו שאינו דואג כלל, ואין נ"מ היכן נמצאת אמו, דלגבי התינוק לעולם הוא במקום אחד עם אמו. וכיון שהתינוק הוא בידיה, אינו מרגיש כלל בדאגת המקום והזמן, כי יודע שאמו דואגת עבורו לכל צרכיו ולכן הוא במנוחת הנפש.

ובאמת, מי שיש לו מדת הבטחון, אינו דואג כלל על שום דבר, שהרי הוא כתינוק שאינו דואג על שום דבר, דסומך לגמרי על אמו.

הדברים נתבארו בדברי הגר"א (דברי אליהו, מהלכים פ' קלא), "שאלו לרבינו הגר"א, איך הוא מצות הבטחון בקדוש ברוך הוא? ואמר, כבר פרש לנו דוד המלך ע"ה (מהלכים קלא, ג): "אם לא שוית ודוממתי נפשי כגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי". פירוש, כמו הגמול היונק משדי אמו,

כאשר ינק כדי שבעו אינו דואג אם יהיה לו מה לינוק אחר כמה שעות כשיהיה רעב, כגמול הזה עלי נפשי, שאינני דואג כלל מה יהיה אחרי שעה או ליום מחר. וזהו גם כן מה שכתוב (שם כג, ט"א): "גל אל ה' יפלטו יצלהו כי חפץ בו. כי אתה גחי מבטן מבטחי על שדי אמי עליך השלכתי מרחם בטן אמי לי אתה". וזהו שצותה התורה (שם קלא, א): "יחל ישראל אל ה' מעתה ועד עולם", עכ"ל. הרי, מי שיש לו מדת הבטחון, הוא כתינוק שסומך על אמו לגמרי, ואינו דואג כלל. וכמו שהתינוק אינו דואג, כן צריך לחיות עם הקב"ה ממש, ואין לדאוג על כלום.

שינה במנוחת הנפש

איתא במדרש (ילקוט שמעוני שמואל ב', רמז קס"ג) וז"ל, "ארבעה מלכים מה שתבע זה לא תבע זה, ואלו הם, דוד, ואסא, יהושפט, וחזקיהו. דוד אמר (מהלכים יח, לט): "ארדוף אויבי ואשיגם וגו'", אמר לו הקדוש ברוך הוא אני עושה כן שנאמר (שמואל א' ג, יז): "ויכס דוד מהנשף ועד הערב". עמד אסא ואמר: "אין בי כח להרוג אלא אני רודף ואתה עושה". אמר הקדוש ברוך הוא: "אני עושה כן" שנאמר (דברי הימים ב' טו, יג): "וירדפם אסא והעם אשר עמו וגו'", "כי נשברו לפני אסא", אין כתיב כאן אלא "כי נשברו לפני ה'". עמד יהושפט ואמר: "אין בי כח לא להרוג ולא לרדוף אלא הריני אומר שירה ואתה עושה". אמר ליה הקדוש ברוך הוא: "אני עושה כן" שנאמר (שם כ, כג): "ובעת החלו ברנה נתן ה' מארבים". עמד חזקיה ואמר: "אין בי כח לא להרוג ולא לרדוף ולא לומר שירה אלא הריני ישן במטתי ואתה עושה", ע"כ.

יש שביארו כוונת המדרש, שכאן מנה דרגות של בטחון בהש"ת, והדרגה הגבוהה היא מדת הבטחון. רק מי שיש לו בטחון באמת, יכול לישון במיטתו - שיועד שהקב"ה עושה הכל! ממש כתינוק שיועד שאמו דואגת עבורו!

מעשה שהיה:

מסופר על מרן הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל שבמלחמת תש"ח ישב ולמד בהיכל 'כולל חזון איש' בשעת לילה מאוחרת, כאשר היה ריק, מלבד הגאון רבי ראובן פיין זצ"ל ששקד אף הוא על תלמודו. לפתע נשמעו הדי ההפגזות הכבדות מקלקיליה. **שאל רבי ראובן את רבי חיים: "האיך פוחד, הלא הטנקים רועמים"?! השיב לו הגר"ח: "עבורנו כל הענין ב'טנק' הוא רק לענין הדין האם הוא כלי לענין קבלת טומאה"!!**

נפלא! מי שיש לו בטחון בה' אין לו שום דאגות! הוא יודע שהוא ביד ה' תמיד!!